

HƯỚNG DẪN
tuyên truyền các đặc trưng của tỉnh và hệ giá trị con người Quảng Ninh

Thực hiện Nghị quyết số 17-NQ/TU ngày 30/10/2023 của Ban Chấp hành Đảng bộ tỉnh Quảng Ninh về xây dựng và phát huy giá trị văn hóa, sức mạnh con người Quảng Ninh trở thành nguồn lực nội sinh, động lực cho phát triển nhanh, bền vững (sau đây gọi là *Nghị quyết số 17-NQ/TU*); Kế hoạch số 383-KH/TU ngày 26/3/2024 của Ban Thường vụ Tỉnh ủy về thực hiện Nghị quyết số 17-NQ/TU, Ban Tuyên giáo và Dân vận Tỉnh ủy hướng dẫn tuyên truyền các đặc trưng của tỉnh Quảng Ninh và hệ giá trị con người Quảng Ninh, cụ thể như sau:

I. MỤC ĐÍCH, YÊU CẦU

- Nhằm nâng cao nhận thức cho cán bộ, đảng viên và Nhân dân về giá trị, ý nghĩa các đặc trưng của tỉnh **“Thiên nhiên tươi đẹp, Văn hóa đặc sắc, Xã hội văn minh, Hành chính minh bạch, Kinh tế phát triển, Nhân dân hạnh phúc”** và hệ giá trị con người Quảng Ninh **“Bản lĩnh, Tự cường, Kỷ cương, Đoàn kết, Nghĩa tình, Hào sảng, Sáng tạo, Văn minh”**, qua đó khơi dậy niềm tự hào, ý thức trách nhiệm của cán bộ, đảng viên và nhân dân, góp phần xây dựng tỉnh Quảng Ninh phát triển trong kỷ nguyên mới.

- Công tác tuyên truyền cần được triển khai đồng bộ, nhất quán, sâu, rộng, bám sát thực tiễn, diễn ra thường xuyên, liên tục. Hình thức tuyên truyền cần sáng tạo, hấp dẫn, phù hợp với xu hướng truyền thông hiện đại; nội dung tuyên truyền phải được chuyển hóa thành những hành vi ứng xử cụ thể, gần gũi, dễ hiểu, dễ nhớ, dễ thực hiện, thông qua các hình thức sinh động như hình ảnh trực quan, video ngắn, âm thanh, vũ điệu... nhằm tạo hiệu ứng lan tỏa mạnh mẽ trong cộng đồng.

II. NỘI DUNG VÀ HÌNH THỨC TUYÊN TRUYỀN

1. Nội dung

Tập trung tuyên truyền các đặc trưng của tỉnh Quảng Ninh **“Thiên nhiên tươi đẹp, Văn hóa đặc sắc, Xã hội văn minh, Hành chính minh bạch, Kinh tế phát triển, Nhân dân hạnh phúc”** và hệ giá trị con người Quảng Ninh với các phẩm chất **“Bản lĩnh, Tự cường, Kỷ cương, Đoàn kết, Nghĩa tình, Hào sảng, Sáng tạo, Văn minh”** như nội dung Nghị quyết số 17-NQ/TU đã đề ra.

(Có Đề cương tuyên truyền gửi kèm).

2. Hình thức

- Thông tin, tuyên truyền trên các hạ tầng truyền thông của tỉnh, các cơ quan báo chí hợp tác truyền thông với tỉnh, cổng thông tin điện tử, các website, trang thông tin điện tử của các sở, ban, ngành, đoàn thể và các huyện, thị xã, thành phố, trên internet, mạng xã hội về các đặc trưng và hệ giá trị con người Quảng Ninh.

- Tổ chức các chiến dịch truyền thông như: cuộc thi, diễn đàn, sản xuất phim, video clip, hình ảnh, bài viết về những trải nghiệm đời sống, văn hóa, con người, về ẩm thực, cảnh đẹp vùng đất, con người tại các địa phương trong tỉnh; tổ chức các sự kiện, chương trình trải nghiệm thực tế tại các điểm du lịch trên địa bàn tỉnh, hoạt động ngoại khóa trong các trường học; hợp tác với các nhà sáng tạo nội dung, travel bloggers để quảng bá hình ảnh Quảng Ninh.

- Tăng cường tuyên truyền cổ động trực quan, tiếp tục xây dựng các cụm cổ động tuyên truyền, pano, biển báo, áp phích đặt tại các điểm công cộng, nơi đông dân cư; biên tập nội dung qua các ấn phẩm (Bản tin, thông báo nội bộ, tờ rơi, tờ gấp, sổ tay...) qua hệ thống thông tin cơ sở.

- Phát huy vai trò tuyên truyền trong đội ngũ báo cáo viên các cấp, tuyên truyền viên cơ sở, người có uy tín trong vùng đồng bào dân tộc thiểu số, trong mỗi cán bộ, đảng viên, đoàn viên, hội viên để xây dựng phong trào “Mỗi người dân là một đại sứ truyền thông về văn hóa, vùng đất, con người Quảng Ninh”.

III. TỔ CHỨC THỰC HIỆN

1. Ủy ban Mặt trận Tổ quốc và các tổ chức chính trị - xã hội tỉnh: Tổ chức các phong trào thi đua, hoạt động cộng đồng gắn với việc phát huy các đặc trưng của tỉnh và các giá trị con người Quảng Ninh. Tuyên truyền, vận động đoàn viên, hội viên và nhân dân thực hiện nếp sống văn minh, sáng tạo, trách nhiệm, góp phần xây dựng cộng đồng phát triển bền vững. Lòng ghép tuyên truyền trong các hội nghị, hội thảo, diễn đàn, hoạt động tuyên truyền miệng, đối thoại trực tiếp với nhân dân.

2. Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch: Chỉ đạo tăng cường triển khai công tác tuyên truyền cổ động trực quan, hệ thống thông tin cơ sở; thường xuyên cung cấp thông tin cho các cơ quan báo chí để đẩy mạnh tuyên truyền các đặc trưng của tỉnh và hệ giá trị con người Quảng Ninh gắn với triển khai Bộ Quy tắc ứng xử trên địa bàn tỉnh Quảng Ninh.

3. Sở Giáo dục và Đào tạo: Chỉ đạo tăng cường công tác giáo dục, tuyên truyền các đặc trưng của tỉnh và hệ giá trị con người Quảng Ninh trong hệ thống giáo dục quốc dân, góp phần xây dựng thế hệ trẻ yêu quê hương, đất nước, phấn đấu, rèn luyện trở thành thế hệ có các phẩm chất Bản lĩnh, Tự cường, Kỷ cương, Đoàn kết, Nghĩa tình, Hào sảng, Sáng tạo, Văn minh.

4. Trung tâm Truyền thông tỉnh: Xây dựng các chuyên đề, chương trình, phim tài liệu, phóng sự, tin bài về các đặc trưng và hệ giá trị con người Quảng Ninh. Đa

dạng hóa hình thức tuyên truyền trên báo chí, truyền hình, phát thanh, nền tảng số và mạng xã hội để tiếp cận đông đảo các tầng lớp nhân dân. Tăng cường các sản phẩm truyền thông sáng tạo, hấp dẫn, có tác động lan tỏa mạnh mẽ.

5. Các huyện, thị, thành ủy, đảng ủy trực thuộc tỉnh: Lãnh đạo, chỉ đạo việc đẩy mạnh, đổi mới hình thức tuyên truyền; khuyến khích tổ chức các cuộc thi, diễn đàn tuyên truyền về các đặc trưng của tỉnh và hệ giá trị con người Quảng Ninh để “Mỗi người dân là một đại sứ truyền thông về văn hóa, vùng đất, con người Quảng Ninh”, góp phần lan tỏa, tạo sự đồng thuận, thống nhất cao trong toàn xã hội. Chỉ đạo tích hợp nội dung tuyên truyền vào các chương trình bồi dưỡng cho cán bộ, đảng viên, chương trình ngoại khóa cho học sinh, sinh viên.

Ban Tuyên giáo và Dân vận Tỉnh ủy đề nghị các địa phương, đơn vị quan tâm triển khai thực hiện hiệu quả công tác tuyên truyền các đặc trưng của tỉnh và hệ giá trị con người Quảng Ninh, góp phần thực hiện thành công Nghị quyết 17-NQ/TU.

Nơi nhận:

- Thường trực Tỉnh ủy (*để báo cáo*),
- Ủy ban MTTQ và các tổ chức CT-XH tỉnh,
- Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch, Sở Giáo dục và Đào tạo, Trung tâm Truyền thông tỉnh,
- Các huyện, thị, thành ủy, đảng ủy trực thuộc tỉnh,
- Ban Tuyên giáo và Dân vận các huyện, thị, thành ủy, đảng ủy trực thuộc tỉnh,
- Lưu BTGDVTU.

TRƯỞNG BAN

Nguyễn Hồng Dương

ĐỀ CƯƠNG TUYÊN TRUYỀN
CÁC GIÁ TRỊ ĐẶC TRƯNG CỦA TỈNH QUẢNG NINH
VÀ HỆ GIÁ TRỊ CON NGƯỜI QUẢNG NINH
(Kèm theo Hướng dẫn số -HD/BTGDVTU ngày /3/2025
của Ban Tuyên giáo và Dân vận Tỉnh ủy)

Cụ thể hoá quan điểm, định hướng, nhiệm vụ phát triển văn hóa, con người theo tinh thần Nghị quyết Đại hội XIII của Đảng, Ban Chấp hành Đảng bộ tỉnh Quảng Ninh đã ban hành Nghị quyết số 17-NQ/TU ngày 30/10/2023 “Về xây dựng và phát huy giá trị văn hóa, sức mạnh con người Quảng Ninh trở thành nguồn lực nội sinh, động lực cho phát triển nhanh, bền vững” (sau đây gọi là Nghị quyết số 17-NQ/TU). Trong đó đã định vị 6 giá trị đặc trưng của tỉnh Quảng Ninh **“Thiên nhiên tươi đẹp, Văn hóa đặc sắc, Xã hội văn minh, Hành chính minh bạch, Kinh tế phát triển, Nhân dân hạnh phúc”** và hệ giá trị con người Quảng Ninh với 8 phẩm chất **“Bản lĩnh, Tự cường, Kỷ cương, Đoàn kết, Nghĩa tình, Hào sảng, Sáng tạo, Văn minh”**.

I. CÁC GIÁ TRỊ ĐẶC TRƯNG CỦA TỈNH QUẢNG NINH

Các đặc trưng *Thiên nhiên tươi đẹp, Văn hóa đặc sắc, Xã hội văn minh, Hành chính minh bạch, Kinh tế phát triển, Nhân dân hạnh phúc* được đúc rút, kết tinh từ thực tiễn, từ công sức của các thế hệ người dân Quảng Ninh trong quá trình lao động, sản xuất và xây dựng quê hương. Đồng thời, để không ngừng củng cố và phát huy sáu đặc trưng này, tỉnh Quảng Ninh đã kiên định và nhất quán trong việc đề ra những nhiệm vụ, giải pháp mang tính chiến lược, từ việc bảo vệ và khai thác bền vững tài nguyên thiên nhiên, giữ gìn và phát huy giá trị văn hóa truyền thống, xây dựng một xã hội kỷ cương - nhân văn, đến việc nâng cao tính minh bạch, hiệu lực, hiệu quả của nền hành chính, thúc đẩy kinh tế phát triển mạnh mẽ, để cuối cùng, mục tiêu cao nhất là mang lại cuộc sống ấm no, hạnh phúc cho nhân dân. Mục tiêu đó đã và đang được hiện thực hóa từng ngày, trên từng con đường, từng công trình, từng chính sách cụ thể, để Quảng Ninh thực sự trở thành miền đất đáng sống, đáng tự hào.

1. Thiên nhiên tươi đẹp

Quảng Ninh được ví như “một Việt Nam thu nhỏ”, nơi hội tụ đầy đủ các dạng địa hình từ biển, đảo, đồng bằng, trung du, đồi núi đến biên giới. Điều kiện tự nhiên phong phú này đã tạo cho Quảng Ninh những thắng cảnh nổi tiếng mà ít địa phương nào trong cả nước có được. Trong đó, dạng địa hình biển đảo là dạng địa hình đặc trưng, chi phối, tạo nên vịnh Hạ Long - một trong những danh thắng nổi tiếng thế giới, vinh dự 3 lần được UNESCO vinh danh; được Tổ chức New Open World công nhận là 1 trong 7 Kỳ quan Thiên nhiên mới của Thế giới. Với hơn 1.900 đảo đá lớn nhỏ muôn hình vạn trạng, hệ thống hang động kỳ ảo cùng hệ sinh thái đa dạng của các đảo đá vôi và rừng ngập mặn, vịnh Hạ Long là một tuyệt tác thiên nhiên hiếm có, là niềm tự hào, tài sản vô giá của Quảng Ninh và cả nước.

Cùng với đó, ở bất kỳ địa phương nào trong tỉnh cũng đều được thiên nhiên ban tặng cho những cảnh quan hết sức đặc sắc, kỳ vĩ. Như ở Cẩm Phả, Vân Đồn có Vịnh Bái Tử Long; Bình Liêu có thác Khe Vằn, đỉnh Cao Xiêm; Tiên Yên sở hữu mũi Lòong

Vàng, thác Pác Sủi...; Uông Bí có thác Lũng Xanh, núi Yên Tử, hồ Yên Trung; Quảng Yên sở hữu Thác Mơ... Bên cạnh đó, trong quá trình lao động, sản xuất, con người Quảng Ninh cũng tạo nên nhiều cảnh quan đẹp, như những thửa ruộng vàng óng, uốn lượn theo triền đồi tạo nên một bức tranh thiên nhiên đầy sức sống, đặc biệt rực rỡ vào mùa lúa chín như ở Tiên Yên, Bình Liêu; những đồi chè xanh bất tận ở Hải Hà, những vườn cây ăn trái trĩu quả ở Đông Triều, Hạ Long, Vân Đồn, hay những khu vực nuôi trồng thủy sản nằm giữa làn nước xanh của vịnh Bái Tử Long...

Có thể khẳng định rằng, thiên nhiên chính là tài sản vô giá của Quảng Ninh, vừa là nền tảng để phát triển kinh tế, vừa là yếu tố quan trọng để gìn giữ môi trường và bản sắc văn hóa. Những năm qua, Quảng Ninh luôn nỗ lực bảo tồn, phát huy những gì mà thiên nhiên ban tặng, để xây dựng những chiến lược, quy hoạch lâu dài hướng đến mục tiêu phát triển bền vững, đưa kinh tế chuyển dần từ “nâu” sang “xanh”. Việc bảo tồn và khai thác hợp lý những giá trị thiên nhiên này sẽ giúp Quảng Ninh không chỉ là điểm đến hấp dẫn mà còn trở thành hình mẫu về phát triển bền vững, một địa phương “xanh, hiện đại, đẳng cấp” nhưng vẫn mang đậm dấu ấn riêng biệt.

2. Văn hóa đặc sắc

“Văn hóa đặc sắc” được hiểu là là hệ thống các giá trị, phong tục, tập quán, tín ngưỡng, nghệ thuật, ngôn ngữ và lối sống mang tính riêng biệt, tạo nên bản sắc độc đáo của một cộng đồng, vùng miền hoặc quốc gia.

Quảng Ninh sở hữu văn hoá đa dạng, phong phú, giàu bản sắc. Sự đa dạng, phong phú của văn hóa Quảng Ninh xuất phát từ cấu trúc hệ địa - sinh thái của tỉnh: vừa có vùng núi, gò đồi, đồng bằng, lại có các vùng cửa sông, duyên hải và biển đảo. Mỗi không gian địa - sinh thái đó là một loại hình không gian văn hóa với những đặc tính và đời sống văn hóa riêng. Sự đa dạng văn hóa của Quảng Ninh còn bắt nguồn từ hành trình lịch sử của địa phương trong diễn trình lịch sử dân tộc và lịch sử khu vực. Những chứng tích khảo cổ học và lịch sử không chỉ cho thấy Quảng Ninh là một trong những nơi có con người tụ cư sớm, mà còn là nơi đã diễn ra những cuộc tiếp xúc, giao lưu văn hóa, văn minh sớm và xuyên suốt chiều dài hàng nghìn năm lịch sử. Quảng Ninh có dải non thiêng Yên Tử với di sản văn hóa Phật giáo đặc sắc, có thương cảng quốc tế Vân Đồn - nhịp cầu giao lưu văn hóa nhiều thế kỷ. Quảng Ninh có Bạch Đằng Giang, nơi hào khí non sông đã nhiều lần tỏa sáng; Quảng Ninh lại là vùng đất mỏ - nơi tiêu biểu nhất cho truyền thống đấu tranh cách mạng của công nhân Việt Nam - một biểu tượng sáng ngời của truyền thống văn hóa cách mạng. Văn hóa Quảng Ninh còn là kết tinh bản sắc văn hóa dân tộc của 23 dân tộc anh em quần cư trên vùng đất Quảng Ninh, trong đó có 22 dân tộc thiểu số chủ yếu sinh sống thành cộng đồng ở khu vực miền núi, biên giới, vùng sâu, vùng xa phía đông của tỉnh, lưu giữ kho tàng di sản văn hoá được hun đúc, bồi đắp từ ngàn đời, trở thành những tài sản vô giá cần được nâng niu, trân trọng, bảo tồn.

Do kết hợp và giao thoa từ nhiều dòng chảy văn hóa khác nhau, qua quá trình lịch sử, Quảng Ninh đã hình thành một hệ thống di sản văn hóa vật thể và phi vật thể phong phú, đa dạng (*nổi bật trong đó có 8 di tích quốc gia đặc biệt, 12 di sản văn hóa phi vật thể quốc gia; di sản thực hành Then của người Tày, Nùng, Thái ở Việt Nam*

(trong đó có then nghi lễ người Tày ở huyện Bình Liêu) được ghi danh là Di sản văn hóa phi vật thể đại diện của nhân loại). Những di sản này không chỉ phản ánh bề dày lịch sử, truyền thống mà còn trở thành nguồn lực quan trọng cho sự phát triển kinh tế - xã hội của tỉnh.

Chính sự đa dạng và đặc sắc của các dòng chảy văn hóa, của hệ thống di sản văn hóa vật thể và phi vật thể đã tạo nên bản sắc riêng có cho Quảng Ninh - một vùng đất vừa mang dấu ấn lịch sử hào hùng, vừa gìn giữ được nét đẹp truyền thống trong dòng chảy hội nhập. Những giá trị văn hóa này không chỉ giúp Quảng Ninh định vị thương hiệu của mình trên bản đồ văn hóa Việt Nam mà còn là động lực quan trọng để Quảng Ninh phát triển bền vững.

3. Xã hội văn minh

“Xã hội văn minh” được hiểu là một xã hội phát triển toàn diện, trong đó con người tuân thủ pháp luật, tôn trọng các chuẩn mực về đạo đức, văn hóa và có ý thức trách nhiệm với cộng đồng. Đây là một mô hình xã hội đảm bảo sự tiến bộ về kinh tế, giáo dục, y tế, khoa học - công nghệ, đồng thời duy trì công bằng, bình đẳng và bảo vệ quyền con người. Một xã hội văn minh cũng đề cao các chuẩn mực ứng xử lịch sự, bảo vệ môi trường và bảo tồn giá trị văn hóa truyền thống, hướng tới sự phát triển bền vững và ổn định lâu dài.

Trong những năm qua, Quảng Ninh chú trọng xây dựng xã hội văn minh, hiện đại, đặt con người vào trung tâm của quá trình phát triển. Quá trình này được định hướng rõ ràng thông qua các chủ trương, chính sách cụ thể. Điển hình như, Nghị quyết số 11-NQ/TU ngày 09/3/2018 của Ban Chấp hành Đảng bộ tỉnh “về xây dựng và phát triển văn hóa, con người Quảng Ninh đáp ứng yêu cầu phát triển bền vững”, Nghị quyết số 17-NQ/TU ngày 30/10/2023 của Ban Chấp hành Đảng bộ tỉnh Quảng Ninh “về xây dựng và phát huy giá trị văn hóa, sức mạnh con người Quảng Ninh trở thành nguồn lực nội sinh, động lực cho phát triển nhanh, bền vững” đã đề ra những mục tiêu và giải pháp nhằm nâng cao chất lượng đời sống, hình thành nếp sống văn minh, phù hợp với sự phát triển chung. Tỉnh cũng đã xây dựng “Bộ Quy tắc ứng xử trên địa bàn tỉnh Quảng Ninh”, đặt ra các tiêu chuẩn về giao tiếp, ứng xử tại nơi công cộng, trong gia đình, cơ quan, doanh nghiệp; “Bộ Tiêu chí Văn hóa số của người Quảng Ninh văn minh, lịch sự trên môi trường số” góp phần giáo dục ý thức, tạo thói quen tích cực trong các hành vi ứng xử có văn hóa trên môi trường số; vừa mang lại môi trường số văn minh, lịch sự, lành mạnh, vừa đảm bảo an toàn cho mỗi người tham gia, tránh vi phạm pháp luật trên không gian mạng... Việc thực hiện các quy tắc này góp phần nâng cao ý thức của người dân, hình thành lối sống văn minh, lịch sự, tạo nên môi trường xã hội tích cực.

Bên cạnh đó, Quảng Ninh cũng là địa phương có tốc độ đô thị hóa nhanh với hệ thống kết cấu hạ tầng ngày càng đồng bộ, phát triển các khu đô thị văn minh, hiện đại, gắn với bảo vệ môi trường và cải thiện chất lượng sống. Nhiều địa phương trong tỉnh đã quan tâm đầu tư phát triển hệ thống giao thông, mở rộng không gian xanh, nâng cao chất lượng các công trình công cộng, hướng tới xây dựng môi trường sống ngày càng tiện nghi hơn. Tỉnh cũng quan tâm đến công tác bảo vệ môi trường - một trong những

yếu tố quan trọng của xã hội văn minh. Với định hướng chuyển đổi mô hình kinh tế từ “nâu” sang “xanh”, Quảng Ninh đã triển khai nhiều giải pháp phát triển bền vững, giảm thiểu tác động tiêu cực đến môi trường. Việc từng bước đóng cửa các mỏ than lộ thiên, thúc đẩy phát triển năng lượng tái tạo, bảo tồn các di sản thiên nhiên thể hiện nỗ lực của tỉnh trong việc đảm bảo cân bằng giữa phát triển kinh tế và bảo vệ môi trường.

Trong lĩnh vực văn hóa - xã hội, Quảng Ninh đã triển khai nhiều phong trào nhằm nâng cao đời sống tinh thần và phát huy các giá trị truyền thống. Các phong trào như “Toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hóa”, xây dựng “Gia đình văn hóa”, “Khu phố văn hóa”, “Thôn văn hóa”, “Phường đạt chuẩn văn minh đô thị”, “Xã đạt chuẩn văn hóa nông thôn mới”, hay các hoạt động thực hiện nếp sống văn minh trong việc cưới, việc tang, lễ hội đã tạo ra những chuyển biến tích cực trong cộng đồng. Những phong trào này không chỉ nâng cao nhận thức mà còn góp phần định hình các chuẩn mực đạo đức, ứng xử văn minh, từ đó xây dựng môi trường sống hài hòa, đoàn kết. Giáo dục, y tế và các chính sách an sinh xã hội cũng là những yếu tố góp phần quan trọng trong việc xây dựng xã hội văn minh. Quảng Ninh đã dành nhiều nguồn lực để nâng cao chất lượng giáo dục, đầu tư hệ thống bệnh viện, cơ sở y tế, đồng thời thực hiện các chính sách hỗ trợ người dân, đảm bảo an sinh xã hội. Đây là những điều kiện cần thiết để không ngừng cải thiện chất lượng cuộc sống, hướng đến sự phát triển bền vững của tỉnh. Những nỗ lực này không chỉ giúp nâng cao đời sống vật chất và tinh thần của người dân mà còn góp phần định hình một xã hội văn minh, thân thiện, đáng sống, phù hợp với xu hướng phát triển chung trong bối cảnh hội nhập và đổi mới.

Nghị quyết 17-NQ/TU đã định hình “xã hội văn minh” là một trong những đặc trưng của tỉnh Quảng Ninh. Điều này không chỉ xuất phát từ thực tiễn phát triển của tỉnh mà còn là định hướng quan trọng trong chiến lược xây dựng và hoàn thiện các giá trị xã hội. Việc hiện thực hóa một xã hội văn minh không chỉ góp phần nâng cao chất lượng sống của người dân mà còn trở thành yếu tố then chốt tạo nên sức hấp dẫn của tỉnh, thu hút du khách, nhà đầu tư trong và ngoài nước.

4. Hành chính minh bạch

Hành chính minh bạch là nguyên tắc quan trọng trong quản lý hành chính công, thể hiện sự công khai, rõ ràng và dễ tiếp cận của thông tin, chính sách, quy trình ra quyết định và hoạt động của các cơ quan nhà nước. Một nền hành chính minh bạch đòi hỏi các cơ quan phải công khai thông tin, giúp người dân và tổ chức dễ dàng tiếp cận các chính sách, quy trình và quyết định liên quan. Đồng thời, trách nhiệm giải trình phải được thực hiện nghiêm túc, đảm bảo cán bộ, công chức chịu trách nhiệm trước người dân và các cơ quan giám sát về hành vi, quyết định của mình. Quy trình ra quyết định trong bộ máy hành chính cần rõ ràng, tránh tình trạng tùy tiện, quan liêu và tiêu cực. Khi thông tin được công khai minh bạch, người dân có thể giám sát hoạt động của chính quyền, từ đó hạn chế tham nhũng, lợi ích nhóm và các hành vi vi phạm đạo đức công vụ. Minh bạch trong hành chính không chỉ giúp nâng cao niềm tin của người dân vào chính quyền mà còn góp phần cải thiện hiệu quả quản lý nhà nước và chất lượng dịch vụ công. Đây cũng là yếu tố quan trọng để tạo môi trường thuận lợi cho sự tham gia của người dân và doanh nghiệp vào quá trình ra quyết định.

Quảng Ninh là một trong những địa phương đang tích cực thực hiện cải cách hành chính, hướng đến xây dựng nền hành chính minh bạch, hiệu quả nhằm phục vụ tốt hơn nhu cầu của người dân và doanh nghiệp. Những kết quả đạt được trong thời gian qua thể hiện qua nhiều khía cạnh, từ công khai thông tin, đơn giản hóa thủ tục hành chính đến việc nâng cao trách nhiệm giải trình và ứng dụng công nghệ thông tin trong quản lý nhà nước.

Trước hết, Quảng Ninh đã thực hiện công khai, minh bạch thông tin hành chính, giúp người dân và doanh nghiệp dễ dàng tiếp cận các quy định, chính sách. Trang thông tin điện tử của tỉnh và Cổng dịch vụ công trực tuyến cung cấp đầy đủ, kịp thời các văn bản quy phạm pháp luật, quy trình giải quyết thủ tục hành chính, kết quả giải quyết hồ sơ, cũng như các chính sách liên quan đến đầu tư, phát triển kinh tế - xã hội. Việc công khai minh bạch này đã tạo được sự tin tưởng từ phía người dân và doanh nghiệp. Bên cạnh đó, tỉnh đã đẩy mạnh cải cách thủ tục hành chính, nâng cao chất lượng dịch vụ công, đặc biệt là việc tinh giản quy trình giải quyết hồ sơ, rút ngắn thời gian xử lý và giảm bớt các thủ tục không cần thiết. Trung tâm Phục vụ Hành chính công tỉnh Quảng Ninh được thành lập từ năm 2014, cùng với hệ thống trung tâm hành chính công cấp huyện, tạo điều kiện thuận lợi cho người dân, doanh nghiệp trong việc tiếp cận và giải quyết các thủ tục hành chính nhanh chóng, thuận tiện. Quảng Ninh cũng là một trong những địa phương tiên phong trong việc thực hiện cơ chế chính quyền điện tử, chính quyền số, tạo nền tảng quan trọng để nâng cao tính minh bạch. Cùng với đó, tỉnh đã xây dựng các cơ chế để tăng cường giám sát, phản hồi từ người dân và doanh nghiệp, trong đó có việc triển khai ứng dụng đánh giá sự hài lòng của người dân đối với dịch vụ hành chính công. Trách nhiệm giải trình của các cơ quan nhà nước trong tỉnh cũng được nâng cao thông qua việc tổ chức đối thoại thường xuyên giữa chính quyền với doanh nghiệp, người dân, qua đó lắng nghe ý kiến, kịp thời điều chỉnh chính sách phù hợp với thực tiễn.

Nhờ những nỗ lực này, Quảng Ninh nhiều năm liền nằm trong nhóm dẫn đầu cả nước về Chỉ số năng lực cạnh tranh cấp tỉnh (PCI), Chỉ số cải cách hành chính (PAR Index) và Chỉ số hài lòng của người dân, tổ chức đối với sự phục vụ của cơ quan hành chính nhà nước (SIPAS). Những kết quả này không chỉ phản ánh sự chuyển biến tích cực trong công tác quản lý, điều hành mà còn khẳng định cam kết của tỉnh để hướng đến nền hành chính minh bạch, hiệu quả, phục vụ người dân và doanh nghiệp một cách tốt nhất.

Có thể thấy rằng, cùng với các thành tố khác trong hệ giá trị tỉnh Quảng Ninh, thì “hành chính minh bạch” là môi trường, là điều kiện đã, đang và sẽ giúp Quảng Ninh tích cực đẩy mạnh thực hiện 3 đột phá chiến lược, đạt những thành tựu ấn tượng. Đây là một giá trị đương đại, song sự ra đời và hình thành của nó sâu xa vẫn có sự kế thừa, phát triển những nét giá trị, phẩm chất truyền thống của văn hóa, con người Quảng Ninh.

5. Kinh tế phát triển

Kinh tế phát triển được hiểu là trạng thái khi một quốc gia hoặc địa phương đạt được sự tăng trưởng bền vững, thể hiện qua mức thu nhập cao, cơ cấu kinh tế hiện đại

với tỷ trọng công nghiệp và dịch vụ lớn, hệ thống hạ tầng đồng bộ và chất lượng đời sống người dân được nâng cao.

Quảng Ninh xác định “Kinh tế phát triển” là yếu tố quan trọng hàng đầu và phải tập trung mọi nguồn lực để thực hiện, bởi chỉ có phát triển lâu dài mới giúp tích lũy và chuẩn bị kịp những tiền đề, điều kiện, nền tảng để đạt được mục tiêu xây dựng, phát triển Quảng Ninh là tỉnh kiểu mẫu giàu đẹp, văn minh, hiện đại, mới có điều kiện chăm lo cho hạnh phúc của nhân dân và cũng là thước đo uy tín, năng lực, trình độ lãnh đạo của cấp ủy, chính quyền các cấp trong tỉnh.

Hòa chung vào công cuộc đổi mới của đất nước, Quảng Ninh là địa phương có nhiều đột phá sáng tạo trong phát triển kinh tế, đưa Quảng Ninh từ một tỉnh miền núi ven biển nhiều khó khăn trở thành một trong những cực tăng trưởng kinh tế toàn diện của khu vực phía Bắc. Quảng Ninh có tốc độ tăng trưởng kinh tế luôn duy trì ở mức cao so với bình quân chung của cả nước; cơ cấu kinh tế chuyển dịch tích cực, theo hướng phát triển bền vững. Theo Tổng cục Thống kê, tốc độ tăng trưởng kinh tế (GRDP) năm 2024 của Quảng Ninh tăng 8,42%, đứng thứ 6 trong vùng Đồng bằng sông Hồng và đứng thứ 20 cả nước.

Nhìn một cách tổng thể, Quảng Ninh có nhiều tiềm năng nổi trội, lợi thế cạnh tranh, có nền tảng phát triển tốt hơn nhiều địa phương khác trong cả nước. Tuy nhiên nếu so với nhóm địa phương tiên phong (TP Hồ Chí Minh, Hải Phòng, Hà Nội, Bình Dương) thì Quảng Ninh phải đối mặt với không ít thách thức. Đây là sức ép rất lớn đối với tỉnh trước đòi hỏi phải tiếp tục bứt phá, vươn lên trong tuyến đầu, nhất là trong việc thực hiện được mục tiêu đến năm 2030 “Xây dựng, phát triển Quảng Ninh là một tỉnh tiêu biểu của cả nước về mọi mặt; tỉnh kiểu mẫu giàu đẹp, văn minh, hiện đại, nâng cao đời sống mọi mặt của nhân dân”, như Quy hoạch tỉnh Quảng Ninh thời kỳ 2021-2030, tầm nhìn đến năm 2050 đã đề ra.

Để vững bước tiến vào “Kỷ nguyên vươn mình”, tỉnh đã xác định chủ đề công tác năm 2025 là “Bứt phá trong phát triển kinh tế, tạo đà cho nhiệm kỳ mới”, Quảng Ninh xác định sẽ tập trung thực hiện các giải pháp đồng bộ nhằm nâng cao chất lượng tăng trưởng kinh tế trên nền tảng nguồn nhân lực chất lượng cao, yếu tố đổi mới sáng tạo, ứng dụng các thành tựu khoa học công nghệ để làm mới các động lực tăng trưởng truyền thống; tạo đột phá thúc đẩy các động lực tăng trưởng mới, lực lượng sản xuất mới, tiên tiến. Quảng Ninh đề ra mục tiêu tốc độ tăng trưởng (GRDP) năm 2025 đạt 14%. Đây là mục tiêu rất cao đòi hỏi sự vào cuộc tích cực, sát sao của cả hệ thống chính trị, các sở, ban, ngành, địa phương trong tỉnh. Để đạt mục tiêu này đòi hỏi tỉnh phải có sự bứt tốc, đột phá mạnh mẽ. Một trong những yếu tố then chốt cho động lực phát triển mới chính là phát triển khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số. Trong năm 2025 và những năm tiếp theo, tỉnh sẽ nỗ lực triển khai có hiệu quả Chương trình hành động số 46-CTr/TU ngày 15/01/2025 của Ban Thường vụ Tỉnh ủy Quảng Ninh về thực hiện Nghị quyết 57-NQ/TW ngày 22/12/2024 của Bộ Chính trị “về đột phá phát triển khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số quốc gia”.

Để hiện thực hóa khát vọng trở thành một tỉnh kiểu mẫu, Quảng Ninh không chỉ dựa vào những lợi thế sẵn có mà còn phải liên tục đổi mới, sáng tạo, tạo động lực phát

triển mới, nâng cao chất lượng tăng trưởng. Với quyết tâm chính trị cao, chiến lược đúng đắn và sự đồng lòng của cả hệ thống chính trị, cộng đồng doanh nghiệp và nhân dân, Quảng Ninh hoàn toàn có cơ sở để bứt phá mạnh mẽ, tiếp tục giữ vững vị thế là một trong những cực tăng trưởng quan trọng của cả nước.

6. Nhân dân hạnh phúc

Theo cách tiếp cận của Liên Hợp Quốc, hạnh phúc của nhân dân không phải là một khái niệm chung chung, mơ hồ mà được lượng hóa bằng Chỉ số hạnh phúc. Chỉ số Hạnh phúc Thế giới (World Happiness Index - WHI) được Liên Hợp Quốc công bố hàng năm trong Báo cáo Hạnh phúc Thế giới (World Happiness Report). Chỉ số này đo lường mức độ hạnh phúc của người dân ở hơn 150 quốc gia, dựa trên 6 tiêu chí sau:

(1) GDP bình quân đầu người: Đánh giá mức sống của người dân thông qua tổng sản phẩm quốc nội bình quân đầu người. Điều này phản ánh khả năng tiếp cận các dịch vụ cơ bản và chất lượng sống vật chất.

(2) Hỗ trợ xã hội: Đo lường mức độ mà người dân có thể nhận được sự giúp đỡ từ gia đình, bạn bè hoặc chính quyền khi gặp khó khăn. Nội dung này thể hiện sự gắn kết cộng đồng và các chính sách phúc lợi xã hội.

(3) Tuổi thọ khỏe mạnh: Tính theo số năm trung bình một người có thể sống khỏe mạnh. Nội dung này phản ánh chất lượng chăm sóc sức khỏe, chế độ dinh dưỡng và điều kiện sống.

(4) Tự do lựa chọn cuộc sống: Đánh giá mức độ mà người dân cảm thấy tự do trong việc đưa ra quyết định quan trọng cho cuộc sống cá nhân (Liên quan đến các quyền tự do cá nhân, cơ hội phát triển và mức độ dân chủ trong xã hội).

(5) Mức độ hào phóng: Đo lường sự sẵn sàng giúp đỡ người khác, mức độ đóng góp cho từ thiện và tinh thần cộng đồng. Điều này phản ánh sự đoàn kết và tương trợ trong xã hội.

(6) Nhận thức về tham nhũng: Đánh giá của người dân về mức độ minh bạch của chính phủ và doanh nghiệp (phản ánh niềm tin của người dân vào hệ thống chính trị, quản trị và sự công bằng trong xã hội).

Quảng Ninh đã xác định “nhân dân hạnh phúc” là một giá trị của tỉnh, mọi sự phấn đấu của tỉnh đều hướng tới hạnh phúc của nhân dân, với mục tiêu phấn đấu Quảng Ninh trở thành một “vùng đất lành” và hạnh phúc để con người sống, làm việc, nghỉ ngơi, thụ hưởng và phát triển, nhân dân tỉnh Quảng Ninh ngày càng ấm no, tự do và hạnh phúc, có thu nhập bình quân đầu người ở mức cao hơn hẳn so với mức trung bình của cả nước. Trong quá trình phát triển, tỉnh luôn nỗ lực, kiên trì thực hiện mục tiêu gắn kết chặt chẽ, hài hoà giữa tăng trưởng kinh tế cao với phát triển văn hóa, con người; giữa đẩy nhanh tốc độ đô thị hoá gắn với nâng cao hiệu quả kinh tế đô thị, xây dựng nông thôn mới gắn với phát triển kinh tế nông thôn, nhanh chóng thu hẹp khoảng cách giàu nghèo và chênh lệch vùng miền; bảo đảm an sinh xã hội, phúc lợi xã hội, tiến bộ và công bằng xã hội; đồng thời, nâng cao chất lượng sống mọi mặt của Nhân dân theo các tiêu chí của Chỉ số hạnh phúc.

Theo Tổng cục Thống kê, năm 2024 GRDP bình quân đầu người của Quảng Ninh ước đạt 10.272 USD (trong khi đó GDP bình quân đầu người năm 2024 của cả nước là 4.700 USD)¹. Hệ thống an sinh xã hội được đảm bảo với gần 1.900 tỷ đồng ngân sách năm 2024 dành cho hỗ trợ người nghèo, nhà ở, y tế, giáo dục và tạo việc làm, cùng với đó, tỷ lệ bảo hiểm y tế đạt 95,48%, đảm bảo hầu hết người dân được tiếp cận dịch vụ y tế khi cần thiết. Công tác chăm sóc sức khỏe không ngừng được nâng cao với hệ thống bệnh viện hiện đại (trong 5 năm trở lại đây, Quảng Ninh chi tới trên 4.000 tỷ đồng để xây dựng cơ sở hạ tầng và mua sắm trang thiết bị cho các cơ sở y tế; không chỉ các bệnh viện tuyến tỉnh, đến nay các bệnh viện tuyến huyện đều cơ bản được đầu tư xây dựng mới với đầy đủ trang thiết bị hiện đại); đội ngũ nhân lực cũng được quan tâm, đào tạo theo hướng chuyên sâu. Chính quyền tỉnh cũng đẩy mạnh cải cách hành chính, hỗ trợ khởi nghiệp và tạo điều kiện để người dân lựa chọn con đường phát triển phù hợp với bản thân. Đặc biệt, tỉnh liên tục nằm trong nhóm dẫn đầu cả nước về Chỉ số Năng lực cạnh tranh cấp tỉnh (PCI) và Chỉ số Hiệu quả quản trị và Hành chính công (PAPI), cho thấy sự minh bạch trong quản lý và niềm tin của nhân dân vào chính quyền. Theo số liệu điều tra cuối năm 2024 do Ban Tuyên giáo Tỉnh uỷ tổ chức đánh giá, niềm tin của cán bộ, đảng viên và Nhân dân Quảng Ninh vào sự lãnh đạo, chỉ đạo của cấp ủy, chính quyền, MTTQ và các tổ chức chính trị - xã hội của tỉnh đạt 96,16%, đây là minh chứng khách quan, sinh động của phương châm lấy người dân làm trung tâm, mọi người dân đều được thụ hưởng thành quả phát triển, không để ai bị bỏ lại phía sau.

Tuy nhiên, Quảng Ninh vẫn còn một số điểm cần cải thiện: Chênh lệch thu nhập giữa thành thị và nông thôn còn lớn; tuổi thọ trung bình chỉ đạt 74,1 tuổi, thấp hơn mức trung bình cả nước (74,5 tuổi), xếp thứ 34/63 tỉnh, thành phố, một phần do ảnh hưởng từ môi trường công nghiệp; kinh tế tỉnh vẫn phụ thuộc nhiều vào khai thác than; chất lượng giáo dục tuy có thành tích cao nhưng còn chênh lệch giữa các khu vực, đặc biệt ở vùng sâu, vùng xa; hệ thống y tế vùng nông thôn cần được nâng cấp để người dân có thể tiếp cận dịch vụ chăm sóc sức khỏe tốt hơn; ô nhiễm môi trường từ khai thác công nghiệp vẫn là vấn đề đáng quan tâm, ảnh hưởng đến chất lượng không khí và nguồn nước.

Hiện nay, Quảng Ninh vẫn đang từng bước cải thiện để nâng cao chất lượng sống của nhân dân, hướng tới một xã hội phát triển toàn diện và bền vững. Để hiện thực hóa mục tiêu này, tỉnh đã triển khai nhiều chính sách, chương trình cụ thể. UBND tỉnh đã xây dựng Chương trình hành động số 869/CTr-UBND ngày 12/4/2024 về việc triển khai thực hiện Nghị quyết số 17-NQ/TU và Kế hoạch số 383-KH/TU, trong đó cụ thể hóa 18 nhóm mục tiêu, 63 nhiệm vụ, cụ thể tập trung vào 05 Nghị quyết, 10 Đề án, phân công cụ thể cho các sở, ngành, địa phương triển khai thực hiện nhằm xây dựng và phát huy giá trị văn hóa, sức mạnh con người Quảng Ninh trở thành động lực cho phát triển nhanh và bền vững. Trong lĩnh vực an sinh xã hội, Chương trình hành động số 37-CTr/TU ngày 02/4/2024 thực hiện Nghị quyết số 42-NQ/TW ngày 24/11/2023 của Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XIII đặt trọng tâm vào việc đổi mới, nâng cao chất

¹ GDP là chỉ số đo sức mạnh kinh tế của một quốc gia. GRDP là chỉ số đo sự phát triển kinh tế của một tỉnh, thành phố hoặc vùng kinh tế.

lượng chính sách xã hội, đảm bảo mọi người dân đều được hưởng lợi từ sự phát triển. Kế hoạch số 155/KH-UBND ngày 19/6/2024 của UBND tỉnh đã cụ thể hóa các chương trình hỗ trợ nhà ở, tạo việc làm, cải thiện chất lượng sống cho người dân, đặc biệt là những khu vực khó khăn. Những chiến lược và kế hoạch này thể hiện cam kết mạnh mẽ của Đảng bộ và chính quyền Quảng Ninh trong việc đặt hạnh phúc và chất lượng sống của nhân dân làm mục tiêu phát triển hàng đầu. Hướng tới năm 2030, Quảng Ninh không chỉ phấn đấu trở thành một tỉnh kiểu mẫu, giàu đẹp, văn minh, hiện đại, mà còn đảm bảo mọi người dân đều được thụ hưởng thành quả phát triển, sống trong một môi trường công bằng, bền vững.

Như vậy, 6 giá trị đặc trưng: ***“Thiên nhiên tươi đẹp - Văn hóa đặc sắc - Xã hội văn minh - Hành chính minh bạch - Kinh tế phát triển - Nhân dân hạnh phúc”*** là hệ giá trị được định hình dựa trên cơ sở địa phương hóa các giá trị tốt đẹp của quốc gia - dân tộc và nhân loại, tổng hợp hóa và nâng tầm các giá trị riêng lẻ của văn hóa, con người Quảng Ninh, làm thành bản sắc, cốt cách riêng có, trở thành tầm nhìn phát triển địa phương. Đồng thời, giữa các thành tố của hệ giá trị Quảng Ninh có quan hệ khăng khít, chặt chẽ, tương hỗ, bao quát khá toàn diện trên các lĩnh vực: điều kiện tự nhiên - văn hóa - xã hội - chính trị - kinh tế - con người, trong đó “thiên nhiên tươi đẹp” là điều kiện; “văn hóa đặc sắc” là nền tảng; “xã hội văn minh” là chuẩn mực; “hành chính minh bạch” là môi trường; “kinh tế phát triển” là phương tiện và “nhân dân hạnh phúc” là mục tiêu cuối cùng hướng đến. Có thể nói đây là những giá trị cốt lõi, tiêu biểu nhất, cơ bản đã bám sát vào điều kiện thực tiễn của Quảng Ninh, bảo đảm sự cân đối, hài hòa giữa các yếu tố truyền thống và hiện đại, dân tộc và quốc tế. Quan trọng hơn cả là cần chuyển hóa hiệu quả các giá trị trên thành nguồn sức mạnh nội sinh, nguồn lực cho sự phát triển, cùng hướng đích xây dựng, phát triển tỉnh Quảng Ninh là tỉnh tiêu biểu của cả nước về mọi mặt, ngày càng giàu đẹp, văn minh, hiện đại, nhân dân ngày càng an no, hạnh phúc.

II. HỆ GIÁ TRỊ CON NGƯỜI QUẢNG NINH

Hệ giá trị không chỉ là một tập hợp những phẩm chất riêng lẻ mà là sự tổng hợp của nhiều giá trị tích cực liên kết với nhau, phản ánh khát vọng hướng tới của con người và xã hội. Hệ giá trị này có ba chức năng quan trọng: Định hướng cho suy nghĩ và hành động của mỗi cá nhân; củng cố niềm tin xã hội vào các giá trị chung; điều chỉnh hành vi để hướng tới những chuẩn mực tốt đẹp, đồng thời loại bỏ những lệch chuẩn. Đây chính là cơ sở để xây dựng một cộng đồng phát triển bền vững, nơi con người không ngừng rèn luyện, kế thừa và bồi đắp những giá trị tốt đẹp.

Nghị quyết số 17-NQ/TU đã xác định nhiệm vụ trọng tâm là phát triển con người Quảng Ninh toàn diện, xem con người vừa là trung tâm, chủ thể, vừa là nguồn lực và động lực quan trọng nhất của sự phát triển. Để thực hiện nhiệm vụ này, một trong những giải pháp cốt lõi là xây dựng, phát triển và hoàn thiện hệ giá trị con người Quảng Ninh với 8 phẩm chất đặc trưng: *Bản lĩnh, Tự cường, Kỷ cương, Đoàn kết, Nghĩa tình, Hào sảng, Sáng tạo, Văn minh*. Đây không phải là những giá trị mới hình thành mà đã được hun đúc qua thực tiễn lịch sử, gắn liền với quá trình dựng xây và phát triển của vùng đất, con người Quảng Ninh.

Hiện nay, trong bối cảnh mới, trước yêu cầu phát triển kinh tế - xã hội nhanh, bền vững, thích ứng với sự thay đổi và nâng cao sức mạnh nội sinh, việc giữ gìn và phát huy hệ giá trị con người Quảng Ninh trở thành nhiệm vụ quan trọng. Các cấp ủy và chính quyền cần không ngừng củng cố, lan tỏa những giá trị này thông qua giáo dục, tuyên truyền và thực tiễn đời sống, để mỗi người dân Quảng Ninh không chỉ thấm nhuần, kế thừa mà còn có ý thức bồi dưỡng, làm giàu thêm những phẩm chất cao đẹp. Điều này sẽ góp phần tạo nên một thế hệ con người Quảng Ninh mới - vừa mang đậm bản sắc truyền thống, vừa đủ năng lực để bắt nhịp với xu thế phát triển của đất nước.

1. Bản lĩnh

Bản lĩnh: là sự kiên cường, vững vàng trước những thử thách, không dễ bị khuất phục bởi khó khăn hay áp lực, dám đối mặt với nghịch cảnh, kiên định với mục tiêu và không dễ dàng từ bỏ trước những thách thức.

Quảng Ninh là một tỉnh biên giới với lịch sử hàng nghìn năm kiên cường dựng nghiệp, bảo vệ biên cương và lao động sản xuất. Chính quá trình ấy đã hun đúc nên bản lĩnh đặc trưng của người Quảng Ninh.

Quảng Ninh là “cái nôi” của ngành công nghiệp khai thác than. Không chỉ đóng vai trò trụ cột trong sự phát triển của Quảng Ninh, ngành than còn là một trong những ngành kinh tế chủ lực của Việt Nam suốt nhiều thập kỷ. Từ những năm kháng chiến, than Quảng Ninh đã trở thành nguồn nguyên liệu quan trọng phục vụ sản xuất vũ khí, nhiên liệu cho đầu máy xe lửa, nhà máy điện, góp phần giữ vững nền kinh tế tự lực tự cường. Bước vào thời kỳ đổi mới, ngành than tiếp tục giữ vai trò quan trọng, đóng góp lớn vào ngân sách nhà nước, đảm bảo an ninh năng lượng quốc gia, phục vụ cho sự phát triển công nghiệp, điện lực và các ngành kinh tế khác. Tuy nhiên, lao động trong hầm lò là một trong những công việc khắc nghiệt bậc nhất. Ngày qua ngày, người thợ mỏ phải làm việc trong không gian chật hẹp, thiếu ánh sáng, không khí, nóng bức và đầy bụi than. Họ phải đối mặt với những rủi ro tiềm ẩn hay những sự cố bất ngờ dưới lòng đất. Dù vất vả, hiểm nguy, nhưng họ vẫn ngày đêm bám trụ, cần mẫn khai thác từng tấn than, góp phần quan trọng vào nền kinh tế đất nước. Sự bền bỉ, kiên cường của những người thợ mỏ không chỉ tạo nên sức sống cho ngành công nghiệp khai khoáng mà còn hun đúc nên bản lĩnh con người Quảng Ninh: mạnh mẽ, dám đương đầu với thử thách và luôn vươn lên để phát triển.

Bản lĩnh của người Quảng Ninh không chỉ là ý chí kiên cường trong gian khó mà còn thể hiện ở khát vọng vươn lên, dám thay đổi để phát triển. Trong công cuộc đổi mới, khi Đảng bộ tỉnh quyết định chuyển đổi kinh tế từ “nâu” sang “xanh”, cán bộ và nhân dân tỉnh Quảng Ninh đã chọn con đường đổi mới, đòi hỏi bản lĩnh, sự sáng tạo và tư duy đột phá. Cho đến nay, Quảng Ninh đã lột xác mạnh mẽ, trở thành điểm đến nổi bật trên bản đồ du lịch, có các đô thị hiện đại, khu công nghiệp công nghệ cao và hệ thống hạ tầng giao thông đồng bộ. Trong mỗi giai đoạn lịch sử, thử thách có thể khác nhau nhưng bản lĩnh vẫn luôn là giá trị cốt lõi giúp Quảng Ninh vững bước tiến lên.

2. Tự cường

Tự cường là tinh thần tự lực, không trông chờ vào sự giúp đỡ từ bên ngoài mà luôn nỗ lực vươn lên để đạt được thành công.

Quảng Ninh, vùng đất địa đầu Đông Bắc Tổ quốc, không chỉ được biết đến với vẻ đẹp thiên nhiên kỳ vĩ mà còn là biểu tượng của tinh thần tự cường trong suốt chiều dài lịch sử. Từ những cuộc đấu tranh chống ngoại xâm, bảo vệ quê hương đến quá trình xây dựng và phát triển hôm nay, tinh thần tự lực, tự chủ của nhân dân Quảng Ninh luôn là nguồn sức mạnh giúp tỉnh vượt qua khó khăn, thử thách.

Trong suốt chiều dài lịch sử, Quảng Ninh giữ vai trò trọng yếu trong kháng chiến chống ngoại xâm, ghi dấu những chiến công hiển hách, điển hình là 3 trận thủy chiến trên sông Bạch Đằng: trận Ngô Quyền đánh tan quân Nam Hán năm 938; trận Lê Hoàn đánh tan quân Tống năm 981 và trận Trần Hưng Đạo đánh tan quân Nguyên Mông vào năm 1288. Những trận đánh này khẳng định Quảng Ninh là phòng tuyến vững chắc của Đại Việt, hun đúc tinh thần tự lực, kiên cường của nhân dân nơi đây.

Trong thời kỳ hiện đại, Quảng Ninh là địa bàn chiến lược trong kháng chiến chống thực dân Pháp và đế quốc Mỹ. Nhân dân vừa kiên cường bám đất, bám biển chiến đấu, vừa duy trì sản xuất với tinh thần “Sản xuất than cũng như quân đội đánh giặc”. Đồng thời, tỉnh cũng đóng vai trò quan trọng trong việc chi viện sức người, sức của cho chiến trường miền Nam, góp phần làm nên thắng lợi vĩ đại của dân tộc. Trong chiến tranh biên giới năm 1979, nhân dân và lực lượng vũ trang Quảng Ninh tiếp tục anh dũng chiến đấu bảo vệ từng tấc đất quê hương, giữ vững chủ quyền biên giới. Sau chiến tranh, tinh thần ấy tiếp tục được phát huy mạnh mẽ trong công cuộc tái thiết, phát triển kinh tế. Quảng Ninh đã tự chủ trong việc bố trí nguồn lực, xây dựng hạ tầng, cải thiện giao thông, phát triển các khu công nghiệp, cảng biển, sân bay, từng bước nâng cao đời sống nhân dân. Tỉnh không ngừng mở rộng quy hoạch đô thị, nâng cao chất lượng dịch vụ y tế, giáo dục, đảm bảo an sinh xã hội, đặc biệt là ở vùng sâu, vùng xa, biên giới, hải đảo.

Ngày nay, tinh thần tự cường tiếp tục trở thành động lực để Quảng Ninh vươn lên mạnh mẽ. Trong xây dựng các chiến lược phát triển của mình, Quảng Ninh đều đặt ra mục tiêu phải là một trong những cực tăng trưởng của đất nước, giữ vai trò dẫn dắt, “đầu tàu” phát triển của vùng Đông Bắc Bắc bộ. Điều này khẳng định rõ nét trong kết quả phát triển kinh tế - xã hội của tỉnh trong hơn một thập kỷ qua. Các nhiệm kỳ kế tiếp nhau đã thể hiện rõ tinh thần tự cường, dám nghĩ, dám làm, tập trung thực hiện 3 đột phá chiến lược; đi tiên phong trong đổi mới phương thức lãnh đạo, tinh gọn tổ chức bộ máy; nâng cao hiệu lực, hiệu quả hoạt động của hệ thống chính trị; tích cực cải cách hành chính để phát huy có hiệu quả những tiềm năng, lợi thế; gắn kết chặt chẽ, hài hoà giữa tăng trưởng kinh tế với phát triển văn hoá, tiến bộ và công bằng xã hội; xây dựng khu vực phòng thủ vững chắc về quốc phòng, an ninh, phòng tuyến hợp tác và cạnh tranh; xây dựng biên giới hoà bình, hữu nghị, hợp tác và phát triển. Đặc biệt, khi đại dịch COVID-19 xuất hiện, được coi là thách thức lớn chưa từng có không chỉ của mỗi địa phương mà còn là ở quy mô quốc gia, quốc tế thì Quảng Ninh đã tiếp tục khẳng định được ý chí vững vàng, quyết tâm phát triển và tư duy đổi mới không ngừng. Các đối sách với đại dịch của tỉnh luôn chủ động, đi trước, đón đầu, thể hiện qua phương châm “3 trước, 4 tại chỗ”, để từ đó thực hiện hiệu quả “mục tiêu kép” vừa chăm lo, bảo vệ sức khỏe cho nhân dân vừa ổn định kinh tế - xã hội, phục hồi các ngành sản xuất, giữ đà tăng trưởng trong trạng thái bình thường mới... Gần đây nhất, cơn bão số 3 (Yagi) đã

gây nên thiệt hại nặng nề trên địa bàn tỉnh với tổng thiệt hại khoảng 28.034 tỷ đồng, chiếm 1/3 tổng thiệt hại cả nước, tương đương giảm 0,65% tăng trưởng GRDP của tỉnh. Nhưng với tinh thần tự lực, tự cường, trách nhiệm rất cao, sự chủ động, nỗ lực, Quảng Ninh đã kiên cường vượt qua khó khăn, giữ vững địa bàn an toàn - ổn định - phát triển. Tỉnh đã nhanh chóng ban hành các chính sách, biện pháp quan trọng hỗ trợ người dân, doanh nghiệp tái thiết sản xuất, ổn định cuộc sống sau bão. Với tinh thần “nhường cơm, sẻ áo”, Quảng Ninh đã xin nhường lại gói hỗ trợ 100 tỷ đồng từ Chính phủ cho các địa phương miền núi phía Bắc khó khăn hơn đang phải chịu ảnh hưởng của thiên tai.

Nhìn lại chặng đường lịch sử, có thể khẳng định rằng, tinh thần tự cường đã và đang và sẽ trở thành nguồn sức mạnh nội tại giúp Quảng Ninh không ngừng vươn lên, phát triển toàn diện và bền vững.

3. Kỷ cương

Kỷ cương là sự tôn trọng luật pháp, tuân thủ quy tắc xã hội và đề cao trách nhiệm cá nhân đối với cộng đồng.

Kỷ cương trong quản lý và điều hành: Quảng Ninh là một trong những địa phương tiên phong trong việc thực hiện cải cách hành chính, xây dựng chính quyền minh bạch, hiệu quả. Tinh thần “kỷ luật và đồng tâm” - vốn là truyền thống từ thời kỳ công nhân mỏ đấu tranh bảo vệ quyền lợi - đã trở thành kim chỉ nam trong công tác quản lý, điều hành của chính quyền địa phương. Bộ máy chính quyền các cấp ở Quảng Ninh hoạt động theo nguyên tắc công khai, minh bạch, giảm thiểu thủ tục hành chính rườm rà, tạo điều kiện thuận lợi cho doanh nghiệp và người dân. Việc ứng dụng công nghệ thông tin vào quản lý giúp nâng cao hiệu suất làm việc, hạn chế tình trạng tiêu cực, nhũng nhiễu.

Kỷ cương trong lao động và sản xuất: Người Quảng Ninh có truyền thống lao động chăm chỉ, bền bỉ, đặc biệt là trong ngành khai thác than - một trong những ngành kinh tế chủ lực của tỉnh. Kỷ cương trong lao động được thể hiện rõ qua tác phong làm việc chuyên nghiệp, tinh thần trách nhiệm cao và ý thức giữ gìn an toàn lao động. Trong ngành than, các công nhân mỏ luôn tuân thủ nghiêm ngặt các quy định về an toàn lao động, kỷ luật khai thác, góp phần đảm bảo hiệu suất và giảm thiểu tai nạn nghề nghiệp. Bên cạnh đó, trong các lĩnh vực hoạt động khác, người Quảng Ninh ngày càng được đánh giá cao về kỷ cương, như: trong lĩnh vực du lịch, dịch vụ, người Quảng Ninh thể hiện sự chuyên nghiệp, văn minh trong cách phục vụ, tạo ấn tượng tốt với du khách; ở các khu kinh tế, khu công nghiệp, tinh thần làm việc nghiêm túc đã giúp thu hút nhiều doanh nghiệp lớn đến đầu tư.

Kỷ cương trong đời sống xã hội: Sự kỷ cương của người Quảng Ninh còn được thể hiện trong đời sống hàng ngày, từ việc giữ gìn an ninh trật tự, bảo vệ môi trường đến chấp hành nghiêm chỉnh các quy định của địa phương. Người dân Quảng Ninh có ý thức cao trong việc giữ gìn vệ sinh môi trường, nhất là tại các khu du lịch như Vịnh Hạ Long, Yên Tử, Cô Tô... Việc chấp hành pháp luật, quy định giao thông, xây dựng đô thị văn minh được đề cao, giúp Quảng Ninh trở thành một trong những địa phương có môi trường sống tốt. Đời sống cộng đồng gắn bó, đề cao tinh thần tương thân tương ái, giúp đỡ lẫn nhau trong các hoạt động thiện nguyện, hỗ trợ người nghèo, vùng khó khăn.

Kỷ cương trong phát triển bền vững: Quảng Ninh không chỉ phát triển kinh tế mà còn chú trọng đến yếu tố bền vững, với những chính sách nghiêm ngặt về bảo vệ môi trường, phát triển đô thị thông minh và năng lượng sạch. Các dự án công nghiệp, du lịch phải đảm bảo yếu tố thân thiện với môi trường, hạn chế tác động tiêu cực đến hệ sinh thái. Việc quản lý tài nguyên khoáng sản, đặc biệt là ngành than, được thực hiện chặt chẽ, tránh khai thác trái phép gây thất thoát tài nguyên. Các chương trình trồng rừng, bảo vệ môi trường biển được triển khai thường xuyên, với sự tham gia tích cực của người dân.

Kỷ cương của người Quảng Ninh không chỉ là truyền thống mà còn là động lực để tỉnh ngày càng phát triển mạnh mẽ, vững chắc. Chính nhờ tinh thần kỷ luật, trách nhiệm và đoàn kết mà Quảng Ninh đã vươn lên trở thành một trong những địa phương dẫn đầu cả nước về phát triển kinh tế, cải cách hành chính và bảo vệ môi trường. Trong tương lai, tinh thần này tiếp tục là nền tảng giúp Quảng Ninh hội nhập, phát triển bền vững và khẳng định vị thế của mình trên bản đồ kinh tế Việt Nam. Giá trị này đang được phát huy và trở thành “sức mạnh mềm” để Quảng Ninh vững bước cùng đất nước tiến vào kỷ nguyên mới.

4. Đoàn kết

Đoàn kết là sự gắn kết giữa các cá nhân, cộng đồng để cùng nhau hướng đến mục tiêu chung.

Quảng Ninh không chỉ là vùng đất của những con người bản địa mà còn là nơi hội tụ của những người con từ khắp mọi miền Tổ quốc. Những lớp người từ nhiều vùng quê khác nhau đã đến đây lập nghiệp, mang theo văn hóa, phong tục riêng, nhưng khi đặt chân đến Quảng Ninh, họ nhanh chóng hòa mình vào nhịp sống nơi đây, cùng nhau lao động, chiến đấu, xây dựng quê hương mới. Trải qua bao thế hệ, chính sự kề vai sát cánh trong gian khó đã tạo nên một cộng đồng gắn kết chặt chẽ. Ở Quảng Ninh, không có sự cục bộ địa phương, không có ranh giới vùng miền, chỉ có một tinh thần chung: đoàn kết, kiên trì, dám nghĩ dám làm để xây dựng một vùng đất đáng sống, đáng tự hào.

Từ xa xưa, đoàn kết, đồng tâm là truyền thống của cư dân vùng biên ải, vùng biển trong lao động, sản xuất, đấu tranh chống thiên tai, giặc giã. Ở vùng đất heo hút, hiểm trở, thường trực bị đe dọa bởi các mối hiểm nguy từ thiên tai và địch họa, người dân phải cố kết lại để thành một khối bền chặt, đồng tâm hiệp lực để sinh tồn. Trải qua thời gian, đoàn kết, đồng tâm càng thêm khăng khít, trở thành một lẽ tự nhiên của cư dân vùng Đông Bắc. Là một tỉnh có sự giao thoa của nhiều dân tộc như Kinh, Dao, Tày, Sán Dìu..., Quảng Ninh là minh chứng rõ ràng cho tinh thần đoàn kết dân tộc. Các cộng đồng dân cư nơi đây luôn biết cách chung sống hòa hợp, hỗ trợ lẫn nhau trong cuộc sống cũng như trong phát triển kinh tế.

Tinh thần đoàn kết càng được phát huy trong văn hóa hiện đại ra đời từ cuộc sống công nghiệp trên vùng đất Quảng Ninh. Cùng với quá trình khai thác thuộc địa của thực dân Pháp ở vùng Đông Bắc, lực lượng công nhân mỏ được hình thành và phát triển ngày càng đông đảo. Đội ngũ công nhân xuất thân từ nhiều vùng miền khác nhau, sống đoàn kết, quần tụ thành các xóm thợ, lán thợ, làng công nhân, khu phố thợ... Trong quá trình lao động, sản xuất hầm lò, nhất là đấu tranh cách mạng chống lại ách áp bức hà

khắc của thực dân và tay sai, công nhân mở phải đoàn kết, đồng tâm thành một khối thống nhất để cộng hưởng sức mạnh đấu tranh. Từ khi Đảng ta ra đời, đoàn kết thống nhất là một nguyên tắc tổ chức và hoạt động của Đảng, nên phẩm chất đó càng được rèn giũa, phát huy, nâng lên tầm cao mới. Kỷ luật và đồng tâm - đoàn kết và thống nhất trở thành một truyền thống quý báu, mà cao hơn là một giá trị văn hóa Quảng Ninh.

Tinh thần đoàn kết còn thể hiện rõ trong những thời điểm khó khăn, như khi đại dịch COVID-19 bùng phát, chính quyền và người dân đã cùng nhau đồng lòng chống dịch, không để ai bị bỏ lại phía sau. Đó là những cống hiến không mệt mỏi của hàng nghìn con người trong lực lượng tuyến đầu chống dịch - những tình nguyện viên, y, bác sĩ, cán bộ, chiến sĩ... toàn tâm, toàn lực thực hiện nhiệm vụ, góp phần bảo vệ sức khỏe, tính mạng cho nhân dân. Đó là hàng vạn công nhân ngành Than vừa căng mình phòng, chống dịch, vừa hăng say, miệt mài lao động giữ vững nhịp độ sản xuất. Đó là hoạt động hiệu quả của các tổ tự quản phòng, chống dịch COVID-19; hàng nghìn tổ liên gia “đi từng ngõ, gõ cửa từng nhà, rà từng người” góp phần ngăn ngừa dịch bệnh lây nhiễm trong cộng đồng. Quảng Ninh đã tạo nên tấm lá chắn vững chắc, đồng lòng, chung sức cùng cả nước chiến thắng đại dịch.

Người dân Quảng Ninh không chỉ đoàn kết trong nội tỉnh mà còn luôn mở rộng tinh thần gắn kết với các địa phương trên cả nước và bạn bè quốc tế, cùng chung tay xây dựng một xã hội phồn vinh, tiến bộ, ấm no, hạnh phúc. Tỉnh luôn đi đầu trong các hoạt động hợp tác phát triển kinh tế, văn hóa, du lịch với nhiều tỉnh, thành phố, góp phần thúc đẩy sự thịnh vượng chung. Quảng Ninh cũng tích cực mở rộng quan hệ hữu nghị, hợp tác quốc tế, đặc biệt với các nước như Trung Quốc, Mỹ, Nhật Bản, Hàn Quốc, Lào, Philippines, Belarus... tạo nên một môi trường hòa bình, cùng phát triển. Thông qua các chương trình giao lưu, hợp tác kinh tế - xã hội, người dân Quảng Ninh không chỉ đóng góp vào sự phát triển chung của đất nước mà còn thể hiện tinh thần cởi mở, sẵn sàng học hỏi, chia sẻ với bạn bè thế giới, góp phần xây dựng một tương lai hòa bình, bền vững.

Đoàn kết được định vị trở thành một giá trị cốt lõi trong văn hóa và con người Quảng Ninh. Chính nhờ tinh thần đoàn kết ấy mà tỉnh không ngừng phát triển, trở thành một trong những địa phương có tốc độ tăng trưởng kinh tế cao nhất cả nước. Trong tương lai, tinh thần đoàn kết này sẽ tiếp tục là động lực để Quảng Ninh vươn xa, phát triển bền vững và nâng cao chất lượng cuộc sống của người dân.

5. Nghĩa tình

Nghĩa tình là lòng nhân ái, sự sẻ chia và giúp đỡ lẫn nhau trong cuộc sống.

Nghĩa tình không chỉ là một giá trị đạo đức mà còn là nền tảng tạo nên sự gắn kết bền chặt trong cộng đồng, góp phần xây dựng một xã hội phát triển hài hòa, nhân văn. Quảng Ninh là vùng đất có bề dày lịch sử với nhiều cuộc đấu tranh kiên cường, và trong những thời khắc gian khó, tinh thần tương trợ, đùm bọc lẫn nhau luôn được người dân thể hiện rõ rệt. Trong những năm tháng kháng chiến, nhân dân Quảng Ninh không chỉ trực tiếp tham gia chiến đấu mà còn sẵn sàng nhường cơm sẻ áo, cứu mang bộ đội, chiến sĩ. Các gia đình vùng mỏ đã chia sẻ từng bữa ăn, hầm trú ẩn để bảo vệ cán bộ cách mạng. Đặc biệt, trong phong trào công nhân mở đấu tranh đòi quyền lợi vào năm

1936, tình nghĩa đồng bào, đồng nghiệp được thể hiện rõ qua tinh thần “Kỷ luật và Đồng tâm” - cùng nhau chống lại sự áp bức của thực dân, bảo vệ lẽ phải và công bằng xã hội. Chính từ tinh thần nghĩa tình, người dân Quảng Ninh luôn có ý thức trách nhiệm với quê hương, sẵn sàng chung tay trong các phong trào xây dựng nông thôn mới, đô thị văn minh. Những con đường làng, những cây cầu nối đôi bờ, những mái trường khang trang được dựng lên không chỉ nhờ chính sách của Nhà nước mà còn từ sự đóng góp của cộng đồng, từ tấm lòng của những người con xa quê mong muốn quê hương ngày càng phát triển. Nghĩa tình còn thể hiện ở tinh thần hiếu khách, cởi mở, giúp Quảng Ninh trở thành điểm đến không chỉ hấp dẫn về cảnh quan mà còn ấm áp trong lòng du khách bởi sự thân thiện, mến khách của người dân địa phương.

Việc xây dựng con người Quảng Ninh nghĩa tình không chỉ là kế thừa truyền thống mà còn là yêu cầu tất yếu trong thời đại mới. Một xã hội phát triển bền vững không chỉ dựa vào tăng trưởng kinh tế mà còn cần có nền tảng đạo đức, nhân văn vững chắc. Khi mỗi người dân sống có trách nhiệm, biết sẻ chia và giúp đỡ nhau, họ sẽ tạo ra một môi trường sống tích cực, đoàn kết, thúc đẩy sự phát triển toàn diện cả về kinh tế lẫn đời sống tinh thần. Đó cũng chính là lý do tỉnh Quảng Ninh không ngừng bồi đắp, lan tỏa những giá trị nghĩa tình, để con người nơi đây không chỉ thành công trong sự nghiệp mà còn biết trân quý, nâng đỡ nhau cùng tiến bước, cùng xây dựng một Quảng Ninh giàu đẹp và hạnh phúc.

6. Hào sảng

Hào sảng là tính cách rộng rãi, cởi mở, thân thiện và phóng khoáng.

Từ xưa, Quảng Ninh là vùng đất biên cương cửa ải, trùng trùng hiểm nguy, nơi đâu cũng núi cao, vực thẳm, biển rộng, sông dài. Song song với đó, Quảng Ninh lại là vùng đất giàu tài nguyên, đặc biệt là biển và than, tạo nên một nền kinh tế sôi động với các ngành nghề như đánh bắt, buôn bán và du lịch. Chính môi trường này đã tạo cho người Quảng Ninh tinh thần cởi mở, thẳng thắn và rộng rãi. Họ quen với sự giao thương, thích giao lưu và sẵn sàng chia sẻ với những người xung quanh; không câu nệ tiểu tiết mà sống thoải mái, chân thành; đối đãi nồng hậu, không tính toán thiệt hơn trong các mối quan hệ. Điều này thể hiện rõ trong cách họ đãi khách - luôn tiếp đón nhiệt tình, dành những gì tốt nhất cho bạn bè, người thân; trong giao tiếp, họ nói chuyện thẳng thắn, đôi khi bộc trực nhưng luôn mang tinh thần xây dựng, chân thật. Người Quảng Ninh luôn mở lòng đón nhận tinh hoa, đón nhận bạn bè bốn phương, sẵn sàng kết giao anh em. Điều đó khiến Quảng Ninh trở thành nơi hội tụ tinh hoa trăm miền.

Không chỉ dừng lại trong những mối quan hệ cá nhân, tinh thần hào sảng của người Quảng Ninh còn thể hiện qua cách họ chung tay đóng góp vì cộng đồng, sẵn sàng giúp đỡ lẫn nhau trong khó khăn. Những hoạt động thiện nguyện, hỗ trợ người nghèo, giúp đỡ đồng bào vùng sâu, vùng xa hay cứu trợ khi thiên tai xảy ra đều thể hiện rõ nét tinh thần sẻ chia ấy. Người Quảng Ninh luôn trân trọng những giá trị tập thể, sẵn sàng gác lại lợi ích cá nhân vì mục tiêu chung, góp phần tạo nên một xã hội đoàn kết, nghĩa tình. Trong công cuộc xây dựng và phát triển quê hương, tinh thần hào sảng ấy đã thúc đẩy mạnh mẽ sự hợp tác, gắn kết, giúp tỉnh trở thành một trong những địa phương có môi trường sống năng động.

Hào sảng không chỉ là một phẩm chất cá nhân mà đã trở thành một giá trị văn hóa đặc trưng của người Quảng Ninh. Trên con đường hội nhập và phát triển, giá trị này vẫn tiếp tục được gìn giữ và phát huy, tạo nên hình ảnh một vùng đất sẵn sàng sẻ chia, luôn chào đón mọi người bằng sự chân thành, rộng mở. Chính tinh thần ấy đã giúp Quảng Ninh không ngừng vươn xa, trở thành điểm đến hấp dẫn không chỉ về du lịch mà còn về kinh tế, văn hóa.

7. Sáng tạo

Sáng tạo là khả năng tìm ra những cách làm mới, hiệu quả hơn để giải quyết vấn đề.

Người Quảng Ninh đã thể hiện rõ tinh thần sáng tạo của mình trong nhiều lĩnh vực. Trong lịch sử đấu tranh giữ nước, nhân dân Quảng Ninh đã có những sáng tạo góp phần làm nên những chiến công hiển hách. Đơn cử như, trong trận Bạch Đằng năm 1288, truyền thuyết kể rằng một bà cụ hàng nước bên bờ sông đã gợi ý cho Trần Hưng Đạo về quy luật thủy triều, giúp ông đưa ra chiến lược đóng cọc ngầm trên sông, tạo ra trận địa bẫy thuyền giặc, giúp quân dân ta giành thắng lợi vang dội. Nếu phân tích, bóc tách từng tầng ý nghĩa của truyền thuyết, có thể thấy nó phản ánh sự sáng tạo của người dân Quảng Ninh trong việc quan sát thiên nhiên, có sự hiểu biết sâu sắc về đặc điểm dòng chảy và thủy triều trên sông Bạch Đằng, có tinh thần chủ động đóng góp vào cuộc kháng chiến bằng những gợi ý chiến thuật thực tế. Điều này thể hiện truyền thống sáng tạo, linh hoạt và tinh thần gắn kết giữa tướng lĩnh và nhân dân trong cuộc đấu tranh bảo vệ quê hương. Năm 1995, Đại tướng Võ Nguyên Giáp tham quan di tích lịch sử Bạch Đằng, sau đó đến miếu Vua Bà, Đại tướng có nói: “Sáng kiến của một người dân bình thường cũng có thể làm nên sự nghiệp lớn. Hưng Đạo đại vương đã chắt chiu sáng kiến của nhân dân để làm nên sự nghiệp lớn cho dân tộc”.

Không chỉ sáng tạo trong chiến đấu, tinh thần sáng tạo của người Quảng Ninh còn thể hiện trong công cuộc cách mạng vô sản. Trong phong trào “Vô sản hóa”, những công nhân vùng mỏ đã sáng tạo ra nhiều hình thức tuyên truyền phù hợp với điều kiện lao động khắc nghiệt tại đây. Dưới sự hướng dẫn của những chiến sĩ cách mạng như Nguyễn Văn Cừ, Hoàng Quốc Việt, Vũ Văn Hiếu, công nhân mỏ đã bí mật trao đổi tài liệu, sử dụng hình thức truyền miệng, tổ chức những buổi học chính trị ngay trong lòng hầm lò hoặc tại các lán trại sau giờ làm. Họ ngụy trang các tài liệu tuyên truyền thành báo cáo sản xuất, ghi chép kỹ thuật khai thác than để qua mắt sự kiểm tra của thực dân Pháp, đồng thời dùng tín hiệu bí mật để báo động khi có lính Pháp kiểm tra, đảm bảo an toàn cho hoạt động cách mạng. Nhờ vậy, phong trào đấu tranh công nhân tại Quảng Ninh không chỉ lan rộng mà còn phát triển mạnh mẽ, trở thành một trong những địa bàn cách mạng sôi nổi nhất cả nước.

Trong phát triển sản xuất, với tinh thần dám nghĩ, dám làm, mạnh dạn đột phá, Quảng Ninh đã trở thành một trong những tỉnh đi đầu trong công cuộc đổi mới sáng tạo của vùng Đồng bằng Bắc Bộ, một cực tăng trưởng của khu vực phía Bắc. Dựa vào nền kinh tế phát triển toàn diện, Quảng Ninh vươn lên mạnh mẽ, tiếp tục khẳng định vị thế tiên phong trong đổi mới. Trong du lịch, không chỉ dựa vào vẻ đẹp của Vịnh Hạ Long, Quảng Ninh đã sáng tạo ra các sản phẩm du lịch mới như du lịch trải nghiệm tại làng chài, du lịch tâm linh Yên Tử hay du lịch nghỉ dưỡng cao cấp, thu hút ngày càng nhiều

du khách trong và ngoài nước. Trong văn hóa và đời sống, người dân luôn biết cách thích nghi và làm mới cuộc sống, từ việc sáng tạo trong ẩm thực cho đến phát triển các sự kiện văn hóa kết hợp truyền thống và hiện đại, tạo nên bản sắc riêng cho vùng đất Quảng Ninh. Những thành tựu này không chỉ chứng minh sự sáng tạo là một đặc điểm nổi bật của người Quảng Ninh mà còn là nguồn động lực giúp tỉnh bứt phá và phát triển bền vững.

Trong bối cảnh phát triển nhanh chóng của đất nước và thế giới, sáng tạo đã trở thành một phẩm chất quan trọng của con người Quảng Ninh, góp phần thúc đẩy sự đổi mới và phát triển bền vững của tỉnh. Trong quá trình phát triển, tỉnh cũng luôn xác định phải tiếp tục khuyến khích, tạo điều kiện và định hướng để mỗi cá nhân, doanh nghiệp và tổ chức có thể phát huy tinh thần sáng tạo, từ đó góp phần xây dựng Quảng Ninh trở thành một trung tâm đổi mới, năng động và hiện đại. Đặt sáng tạo làm mục tiêu trong chiến lược phát triển con người sẽ giúp tỉnh không chỉ vươn xa hơn về kinh tế mà còn định hình một bản sắc văn hóa mạnh mẽ, góp phần xây dựng Quảng Ninh thịnh vượng trong tương lai.

8. Văn minh

Văn minh là sự phát triển về ý thức, lối sống và hành vi ứng xử trong xã hội.

Quảng Ninh có vị thế là một tỉnh phát triển năng động, người dân nơi đây đã hình thành được nếp sống văn minh thể hiện qua nhiều khía cạnh trong đời sống, từ ứng xử nơi công cộng, kinh doanh, giao thông cho đến bảo vệ môi trường và phát triển du lịch:

Sự văn minh trong nếp sống và ứng xử cộng đồng: Người Quảng Ninh có tinh thần cởi mở, hiện đại và có ý thức xây dựng cộng đồng văn minh. Là một trong những địa phương có tốc độ đô thị hóa nhanh nhất cả nước, người dân Quảng Ninh nhanh chóng thích nghi với sự phát triển của xã hội nhưng vẫn duy trì được các giá trị truyền thống như tình làng nghĩa xóm, sự tôn trọng lễ nghi và tinh thần tương thân tương ái. Người dân có ý thức cao trong tôn trọng không gian công cộng, có ý thức giữ gìn vệ sinh chung, hạn chế rác thải nơi công cộng và chấp hành các quy định đô thị.

Sự văn minh trong phát triển du lịch và dịch vụ: Là trung tâm du lịch lớn của cả nước, Quảng Ninh xác định yếu tố văn minh được đặt lên hàng đầu để phát triển bền vững ngành du lịch. Trong đó, hướng đến xây dựng hình ảnh du lịch chuyên nghiệp (hướng dẫn viên du lịch, nhân viên khách sạn, nhà hàng đều được đào tạo bài bản về kỹ năng phục vụ, giao tiếp và xử lý tình huống, tạo ra một môi trường du lịch văn minh, hiện đại); môi trường du lịch xanh - sạch - đẹp (chính quyền và người dân cùng nhau bảo vệ cảnh quan thiên nhiên; tổ chức các chiến dịch làm sạch bãi biển, hạn chế rác thải nhựa, bảo vệ hệ sinh thái biển); ứng xử văn minh với du khách (các doanh nghiệp và hộ kinh doanh đã nâng cao ý thức phục vụ, giữ gìn uy tín thương hiệu, giúp du lịch Quảng Ninh ngày càng chuyên nghiệp hơn).

Sự văn minh trong giao thông và quy hoạch đô thị: Quảng Ninh là một trong những tỉnh đi đầu trong việc đầu tư phát triển giao thông, tạo nên hạ tầng giao thông hiện đại, đồng bộ. Cao tốc Hạ Long - Hải Phòng, cầu Bãi Cháy, sân bay Vân Đồn... không chỉ giúp kết nối thuận tiện mà còn thể hiện tư duy phát triển đô thị văn minh, hiện đại. Người dân ngày càng có ý thức tham gia giao thông tốt hơn, hình thành thói

quen tuân thủ luật giao thông, tạo ra môi trường giao thông an toàn hơn. Quảng Ninh còn có không gian đô thị quy hoạch khoa học, tạo điều kiện thuận lợi cho cuộc sống người dân.

Để tiếp tục phát huy và nâng tầm giá trị này, tỉnh xác định kiên trì với định hướng phát triển bền vững, giáo dục thế hệ trẻ về văn hóa văn minh và không ngừng đổi mới để đáp ứng yêu cầu của một tỉnh phát triển hàng đầu cả nước.

Như vậy, hệ giá trị con người Quảng Ninh “**Bản lĩnh, Tự cường, Kỷ cương, Đoàn kết, Nghĩa tình, Hào sảng, Sáng tạo, Văn minh**” không chỉ là những phẩm chất đã được hun đúc qua lịch sử mà còn là kim chỉ nam cho sự phát triển của tỉnh trong tương lai. Mỗi giá trị đều góp phần tạo nên bản sắc riêng biệt, giúp Quảng Ninh không ngừng vươn lên mạnh mẽ. Xây dựng con người theo hệ giá trị Quảng Ninh không phải chỉ là nhiệm vụ của chính quyền mà là trách nhiệm của cả xã hội. Khi mỗi cá nhân thấm nhuần những giá trị này và thể hiện qua hành động cụ thể, đó cũng là lúc hệ giá trị ấy thực sự đi vào đời sống, trở thành nguồn sức mạnh nội sinh quan trọng để tỉnh bứt phá trong giai đoạn phát triển mới.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Kỷ yếu Hội thảo khoa học “Hệ giá trị quốc gia, hệ giá trị văn hóa, hệ giá trị gia đình và chuẩn mực con người Việt Nam trong thời kỳ mới” (tháng 11/2022) do Ban Tuyên giáo Trung ương phối hợp với Hội đồng Lý luận Trung ương, Học viện Chính trị Quốc gia Hồ Chí Minh tổ chức.
2. Kỷ yếu Hội thảo khoa học “Một số vấn đề lý luận và thực tiễn về thúc đẩy động lực tăng trưởng mới - góc nhìn từ thực tiễn phát triển kinh tế di sản của tỉnh Quảng Ninh” (tháng 12/2024) do Tỉnh ủy Quảng Ninh phối hợp với Tạp chí Cộng sản tổ chức.
3. Kỷ yếu Hội thảo khoa học “Quảng Ninh nhận diện và phát huy các giá trị văn hóa, con người, tạo nguồn lực cho phát triển nhanh, bền vững” (tháng 9/2023) do Tỉnh ủy Quảng Ninh phối hợp với Tạp chí Cộng sản tổ chức.
4. Địa chí Quảng Ninh tập 1,2,3, NXB Thế giới, 2002.
5. Nghị quyết Đại hội Đại biểu Đảng bộ tỉnh Quảng Ninh lần thứ XV, nhiệm kỳ 2020-2025.
6. Đề án và Nghị quyết số 11-NQ/TU, ngày 9-3-2018, của Ban Chấp hành Đảng bộ tỉnh Quảng Ninh, về “Xây dựng văn hóa con người Quảng Ninh đáp ứng yêu cầu phát triển bền vững”.
7. Nghị quyết số 17-NQ/TU về xây dựng và phát huy giá trị văn hóa, sức mạnh con người Quảng Ninh trở thành nguồn lực nội sinh, động lực cho phát triển nhanh, bền vững.
8. Quyết định số 80/QĐ-TTg ngày 11/2/2023 của Thủ tướng Chính phủ về Quy hoạch tỉnh Quảng Ninh thời kỳ 2021-2030, tầm nhìn đến năm 2050.

9. Chương trình hành động số 46-CTr/TU, ngày 15/01/2025 của Ban Thường vụ Tỉnh ủy về thực hiện Nghị quyết số 57-NQ/TU, ngày 22/12/2024 của Bộ Chính trị về đột phá phát triển khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số quốc gia.

10. Báo cáo cải cách hành chính tỉnh Quảng Ninh năm 2024; Thông cáo báo chí tình hình kinh tế - xã hội tỉnh Quảng Ninh năm 2024.
